

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Sokolowski Ügyvédi Iroda (1094 Budapest, Angyal u. 26.IV/42.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a dr. Berlik Zoltán ügyvéd (7400 Kaposvár, Irányi Dániel u. 5.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2.G.40.052/2006/30. számú ítélete ellen az alperes 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint fellebbezési perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes 2004-ben összesen 206.207,7 € értékben tűzálló anyagokat értékesített a felperesnek. A felperes a vételárból 137.003 eurót egyenlített ki, fennmaradt tartozása a 69.204,7 €. A felperes 2004. júniusában két alkalommal 18.635,58 € és 4.074,44 € értékű porcelán árut adott el az alperesnek. A W. Kerületi Bíróság 2004. június 6-án kelt végzésével elrendelte a felperes felszámolását, a határozat 2004. augusztus 9-én jogerőre emelkedett. A kijelölt csődtömeggondnok S. H.

A felperes 2004. október 12-én és 14-én összesen 20.693,56 € értékű porcelán árut szállított az alperesnek. 2005. március 23-án írásban hívta fel az alperest az ellenérték kiegyenlítésére. Az alperes a vételárat nem fizette meg, arra hivatkozott, hogy a felperesnek áll fenn 25.582,31 € tartozása az alperessel szemben.

A felperes keresetében a 2004. októberben történt értékesítés alapján 20.639,56 € és kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy az alperes a vételárba nem számíthatja be a felperes korábbi tartozását, mert az 1346/2000. számú EK rendelet 6. Cikke szerint alkalmazandó lengyel jog a beszámítás lehetőségét kizárja.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy nincs tartozása, a felek között kölcsönös szállításokon alapuló barter megállapodás volt érvényben, a felszámoló a megállapodástól nem állt el, a jogviszonyt nem mondta fel, így a vételár beszámítással rendezhető volt.

Az elsőfokú bíróság az alperest 20639,56 € és ennek 2004. október 14. napjától a kifizetésig a londoni bankközi kamatlábnak (LIBOR) megfelelő mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. 24. § értelmében, továbbá a Tanács fizetéseképtelenségi eljárásról szóló 2006. május hó 29-i 0346/2000.EK rendelet 4. Cikk (1) bekezdése és 6. Cikk (1) bekezdése alapján a perben felmerülő jogviszonyt érintő anyagi jogi kérdésekre, beszámításra és a felszámolással összefüggő kérdésekre a lengyel jog az irányadó.

A 2003. október hó 1. napjával hatályba lépett lengyel csőd- és felszámolási törvény (a továbbiakban lengyel csődtörvény) 93. Cikkelye értelmében az adós követelésének törlesztése a hitelezők követelésével együtt akkor lehetséges, ha mindkét követelés már létezett a csőd kihirdetése napján. A 95. Cikkely alapján a törlesztés nem engedélyezett, ha a hitelező a csőd kihirdetése után vált a csődeljárás alanya adósává. A felperes követelése a csőd kihirdetése után keletkezett, így a beszámítás nem lehetséges. Az alperes az értékesítés folytán a csőd kihirdetése után vált a felperes, mint a csődeljárás alanya adósává. A csőd előtt keletkezett felperessel szembeni követelésébe saját, a csőd után keletkezett tartozását nem számíthatja be, ezt a lengyel jog kizárja.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a lengyel csődtörvény 98. Cikkelye a csődtömeggondnok számára lehetőséget ad a vállalkozás működtetésére, arra, hogy a még fennálló, még teljesedésbe nem ment szerződéseket teljesítse, vagy attól elálljon. Nem jelenti azonban azt, hogy a másik szerződő fél e Cikkely alapján beszámításra jogosult. Kiemelte a bíróság azt is, hogy a per során az alperes a felperessel fennálló tartós jogviszonyát nem bizonyította. 18. sorszám alatti 2006. november 8-án kihirdetett végzésével a bíróság határidő tűzésével felhívta az alperest, hogy terjesszen elő bizonyítási indítványt arra, hogy a felek között keretmegállapodás, tartós jogviszony állott fenn, kölcsönös áruszállítási szerződés, melynek részét képezték a felperes igényérvényesítésének alapjául szolgáló szállítások is, figyelmeztette a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakra. 29. sorszámú végzésével ismételt felhívta az alperest bizonyítási indítványok előterjesztésére. Az alperes a határidőt elmulasztotta, és csak a tárgyaláson terjesztett elő tanú és könyvszakértői bizonyításra indítványt. A bíróság a bizonyítást mellőzte a Pp. 141. § (6) bekezdése alapján, valamint arra figyelemmel, hogy a

tartós jogviszony esetleges bizonyítása sem eredményezné a már idézett 98. Cikkely alapján a beszámítás lehetőségét.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperesnek a felperes jogi képviselője meghatalmazására vonatkozó kifogásait. A meghatalmazásra az 1979. évi 13. tvr. 66. §-a szerint a magyar jog az irányadó. A meghatalmazás a Pp. 69. §-ának megfelel. A meghatalmazás írásba foglalása megtörtént, a felperes képviselőjében a csődtömeggondnok írta alá, aki a lengyel csődtörvény 161. Cikkelye szerint volt jogosult a meghatalmazás aláírására.

Az ítélet ellen az alperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a keresetet utasítsa el.

Álláspontja szerint a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania a bíróságnak arra tekintettel, hogy a jogi képviselő az ügyre vonatkozó meghatalmazását nem csatolta. A keresetlevélhez mellékelte meghatalmazás nem az alperessel szembeni perindításra jogosította fel a felperest.

Az elsőfokú bíróság a felmerült bizonyítékokat helytelenül értékelte, és ítéletének indokolásában nem valós tényállást állapított meg. Nem volt figyelemmel arra az alapvető tényre, hogy 2004. márciusában a felek keretszerződést kötöttek, amely folyamatos jogviszonyt eredményezett. A keretszerződés 2004. december 31.-ig szóló áruszállításokra vonatkozott azzal, hogyha egyik fél sem akarja megszüntetni, akkor automatikusan meghosszabbodik. Az elsőfokú bíróság ítéletét arra a feltételezésre alapította, hogy minden egyes szállítást külön-külön jogviszonyként kell értelmezni, azaz az egyes szállítások önálló megállapodáson alapultak, és ezért külön-külön jár értük a fizetség. Ezzel szemben a felek a 2003. márciusában létrejött keretszerződés alapján teljesítettek egymásnak. A barter jellegű jogviszony tartalmát egyértelműen igazolja a B.-A.-T. Gy. Kft. fejlesztési igazgatójától csatolt levél. A szállítások e megállapodás részeként jöttek létre, ezt önmagában igazolja a szintén csatolt forint garancia kibocsátására vonatkozó megbízási szerződés is.

Az alperes álláspontja szerint helytelenül állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy nincs jelentősége annak a ténynek, hogy teljesítette-e a felszámoló (csődtömeggondnok) a hitelező felé tájékoztatási kötelezettségét. Ezt a tényt az elsőfokú eljárás során nem tisztázták. Az 1346/2000. EK rendelet 40. Cikkében előírt tájékoztatási kötelezettség és a 21. Cikk (2) bekezdésének megfogalmazása arra utal, hogy a jogalkotó a felszámolás közzétételét az arról való tudomásszerzést jogi jelentőséggel bíró tényként értékelte.

A keret-megállapodás alapján az alperes teljesített először, és a felperes ennek ellenértékét fizette vissza folyamatos átutalásokkal és szállításokkal, részben a felszámolás illetőleg csődeljárás előtt, részben azt követően. A jogviszony alapján az alperesnek maradt még 25.854,92 € követelése. A felszámolás elrendeléséről az alperes a rendelés előtt nem tudott, arról csak később értesült.

Az alperes véleménye szerint az elsőfokú bíróság helytelenül indult ki abból, hogy a felperes az eladó és az alperes a vevő, és ekként a nemzetközi magánjogi jogszabályt helytelenül alkalmazta. Amennyiben mégis a lengyel jogot tekintjük irányadónak, abban az esetben sem megalapozott az ítélet. A lengyel csődtörvény szerint akkor nem lehet beszámítani a követelést, ha engedményezés történt a csőd kihirdetése után, illetve a csőd kihirdetése előtt egy éven belül, még lejárnak sem kell lennie a két követelésnek, elég ha az létezik a csőd elrendelése napján. A meghallgatni kért tanú nyilatkozata megerősítheti azt az eddig sem vitatott körülményt, hogy a felek közt keret-megállapodás jött létre, melyen belül az alperes már teljesített, a felperesi fizetés nem történt meg.

A lengyel felszámolási törvény 98. Cikke alapján a csődgondnok vagy teljesíti a szerződéseket, vagy attól elállhat. Ebből egyet választania kell. Tény, hogy nem mondta fel a jogviszonyt, tény hogy teljesítette a szerződést, mert szállított. Követelése azonban a keretszerződés alapján nem foghat helyt. A felperes követelése nem a csőd elrendelése után keletkezett, hanem éppen az alperesnek nyúlt át az igénye a felperessel szemben a csőd elrendelése utáni időszakra.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból érdemben helytálló jogi következtetést vont le. Az ítélet jogi indokolásával a másodfokú bíróság egyetért. Az elsőfokú bíróság ítélete nem megalapozatlan, a bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdése szerinti jogkövetkezményt jogszerűen alkalmazta, a további bizonyítást jogszerűen mellőzte. Az ítélet indokolásában ebben a körben rögzített felhívások és az alperes mulasztásának ténye egyértelműen megállapítható.

Helyesen értelmezte az elsőfokú bíróság az alperes által becsatolt okirati bizonyítékokat úgy, hogy azok a felek közötti tartós jogviszony fennállást nem igazolják. Tévesen hivatkozott arra az alperes, hogy a felperes a tartós jogviszony fennállását nem vitatta. Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a tartós jogviszony bizonyítottsága sem eredményezné a beszámítás lehetőségét erre tekintettel a további bizonyítás szükségtelen is. A másodfokú bíróság ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását a fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a következőkkel egészíti ki:

Nem volt jelentősége a perben a külföldi felperes és a belföldi alperes szerződésére alkalmazandó jog kérdésének, mert a perben vitatott jogkérdések nem a szerződéssel kapcsolatos anyagi jogi rendelkezésekkel, hanem azzal függtek össze, hogy a per tárgyát képező ügylet megkötésére és teljesítésére a felperes részéről azt követően került sor, hogy - magyar terminológiával - megkezdődött a felperes felszámolása. Az 1346/2000. EK. rendelet 4. Cikk (1) bekezdése szerint pedig a fizetéseképtelenségi eljárásra és joghatásaira annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területét az ilyen eljárást megindítják. A (2) bekezdés

szerint az eljárás megindításának helye szerinti állam joga határozza meg az ilyen eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének feltételeit. Ebből következik, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás joghatásaira a lengyel csődtörvény szabályai alkalmazandók, és ez a törvény irányadó az EK rendelet 6. Cikk (1) bekezdése alapján a beszámításra is.

Az adós perbeli és a fellebbezésben is előadott védekezésének lényege az volt, hogy a lengyel csődtörvény beszámításra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók, mert a felperes részéről a felszámolás kezdő időpontja után teljesített áruszállítás a felperes és az alperes között fennálló egész évre szóló megállapodás alapján nyújtott alperesi teljesítések ellenértéke volt. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a lengyel csődtörvény 85. és 98. Cikkely alapján a termékátadásra lehetőség volt. Mindkét hivatkozás alaptalan.

A 85. Cikkely a határidős pénzügyi műveletekre vagy az értékpapírok visszavásárlási kötelezettséggel történő eladására vonatkozó keretszerződésekre állapít meg szabályokat, és a perbeli ügylet nem ilyen ügylet volt.

A 98. Cikkely a „Követelések teljesítése a csődtömeggondnok által” címet viseli. A Cikkely 1. pontja szerint, amennyiben a csőd kihirdetése napján a kölcsönös szerződésből eredő kötelezettségek részben vagy egészben nem teljesültek, a csődtömeggondnok teljesítheti a csődeljárás alanya kötelezettségeit, és követelheti a másik féltől az ellenszolgáltatás teljesítését, vagy a szerződéstől való elállást. Ebből következően, ha az alperes a perben bizonyítaná, hogy a felperessel kötött szerződés a 98. Cikkely szerinti olyan kölcsönös szerződés, amelyből eredő követelések részben vagy egészben nem teljesültek, a csődtömeggondnok a perbeli szállítmánnyal teljesíthette a szerződést a 98. Cikkely értelmében.

Ténylegesen azonban nem ez történt, a felperes nem az adós és az alperes közötti szerződéses kötelezettség teljesítéseként, nem az alperesi követelés kiegyenlítése címén adta át a perbeli árumennyiséget az alperesnek, hanem ettől függetlenül, olyan szolgáltatásként, amelyért ellenszolgáltatást igényelt és igényel jelenleg is. Tehát az alperes perbeli védekezése csak akkor vezethetne eredményre, ha nemcsak a tartós jogviszony fennállását, hanem azt is bizonyítaná, hogy a felperes az ebből eredő adósi kötelezettséget teljesítette, ez a bizonyítás azonban lehetetlen, mert a felperes a szolgáltatásért kéri az ellenszolgáltatást.

Abból a körülményből, hogy az esetleg bizonyított tartós jogviszonyt létrehozó szerződéstől a felperes nem állt el, nem következik automatikusan az, hogy a teljesítést kellett választania, csak annyi, hogy ez esetben e jogviszony még rendezetlen a felek részéről, a jogviszony rendezetlensége miatt a felperesi szolgáltatás nyújtása azonban teljesítésként nem értékelhető.

Miután pedig a fentiekből adódóan a felperes a perbeli áru átadásával nem az alperessel szemben fennálló kötelezettségét teljesítette, az alperes csak a beszámítás eszközével élhetne, azonban mivel az áru átvételével, mely a csőd kihirdetése után történt, az alperesnek az adóssal szemben tartozása keletkezett, a

csődeljárás alanya adósává vált, ezért a 95. Cikkely szerinti tilalom miatt nem számíthatja be a perben érvényesített tartozást az adóssal szemben fennálló követelésébe.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes meghatalmazásával és a csődeljárás megindításáról szóló tájékoztatással kapcsolatos álláspontjával egyetért

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj megfizetésére.

P é c s, 2008. február 6.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró